

דגם תשובות לשאלון **מנהל וכלכלה ב'**, סמל 839206, קיץ תשע"ה

השאלה	ניקוד בנק'	פתרון	ניקוד ב-%	הנחיות להערכה
1	10	תורת הארגון		
	3	א. היררכיה ארגונית – מבנה התפקידים על פי סדר הסמכויות והכפיפויות. המאפיינים: הגדרת תפקידים, חלוקה ליחידות בארגון, סוגי יחידות – קו ומטה. חלוקת הארגון לאגפים וליחידות מטה.	100	התלמיד, צריך לציין מהי יחידת קו ומהי יחידת מטה ולציין שני תפקידים 40% ליחידת קו 40% ליחידת מטה 10% לכל תפקיד
2	7	ב. יחידת קו – יחידה העוסקת באופן ישיר במשימה שלשמה הוקם הארגון, לדוגמה: יחידת ייצור של ארגון. יחידת מטה – יחידה העוסקת במתן שירותי ייעוץ, הכוונה ועזר ליחידות הקו. תפקידי יחידות המטה : סיוע בקבלת החלטות וקביעת מדיניות, ייעוץ מקצועי ליחידת הקו בפתרון בעיות, איסוף ועיבוד נתונים הדרושים להנהלת הארגון, מתן שירותים ליחידות הקו, בקרה ותיאום, גיוס משאבים, רכישת ציוד.	100	
	10	א. מרכיבי המבנה הארגוני על-פי מינצברג: 1. צמרת אסטרטגית – הנהלה בכירה, חברי מועצת מנהלים, יו"ר ומנכ"ל. הצמרת קובעת מטרות ומפקחת על המשאבים. 2. ליבה מבצעית – "אנשי הקו", העוסקים ישירות בביצוע המשימות להגשמת מטרות הארגון, המייצרים מוצרים או נותנים שירותים. לדוגמה: עובדי ייצור במפעל יצרני. 3. דרג תיכון – דרג הביניים, מקשר בין הצמרת לליבה המבצעית, ממנהלי אגפים ועד לראשי צוותים. 4. סגל מנהלתי – "אנשי המטה" הנותנים שירותי סיוע מקצועי לאנשי הקו. לדוגמה: מש"א, כספים, שיווק, ייעוץ משפטי. 5. סגל טכני – מספק שירותי תכנון, פיקוח ובקרה על תהליכי העבודה. לדוגמה: מהנדסים, כלכלנים, חשבים, ייעוץ והדרכה.	100	התלמיד צריך להסביר שני מרכיבים 50% לכל הסבר.

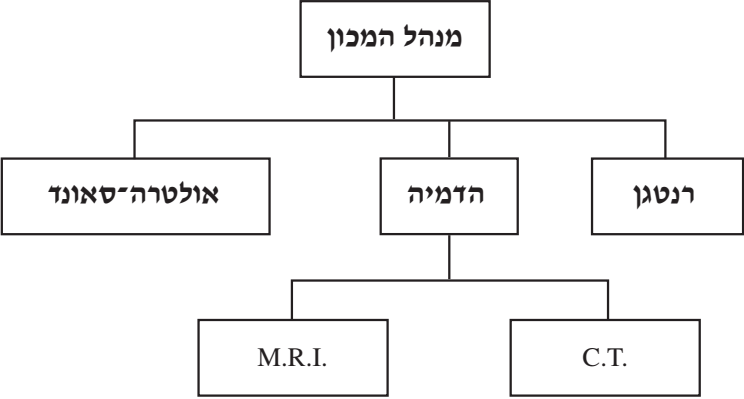
דגם תשובות לשאלון מנהל וכלכלה ב', סמל 839206, קיץ תשע"ה

השאלה	ניקוד בנק'	פתרון	ניקוד ב-%	הנחיות להערכה
	5	ב. תצורת המבנה הארגוני תלתן:	100	התלמיד צריך לסרטט את מבנה התלתן ורשום בו את המרכיבים 40% לסרטוט 20% לכל רישום נכון של מרכיב
3	10			
	5	א. תקשורת פורמלית – תקשורת המועברת בצינורות המקובלים והנקבעים על-ידי המבנה הארגוני. תקשורת בלתי-פורמלית – תקשורת הזורמת בצינורות אקראיים במסגרת של רשת ענפה הבנויה על קשרים אישיים וחברתיים, שאינם קשורים למבנה הפורמאלי.	100	התלמיד צריך להסביר מהי תקשורת פורמלית ומהי תקשורת בלתי פורמלית. 50% לכל סוג תקשורת.
	5	ב. ערוץ מקוון למאגרי מידע – בכל ארגון קיים מסוף מחשב בנקודת העבודה. באמצעות המסוף הזה העובדים מחוברים אל מאגרי המידע בארגון ומחוצה לו.	100	
4	10			
	5	א. המרכיבים בתהליך התקשורת: היוזם – שולח התקשורת. הגורם המחליט על תוכן השדר ועל אמצעי העברתו. המסר – תוכן התקשורת. יכול להיות רעיון, נתונים, רגשות, הוראות, הנחיות וכו'. האמצעי – הכלי שבאמצעותו מועבר המסר. הקולט – מקבל התשובות.	100	התלמיד צריך לציין ולהסביר את ארבעת מרכיבי התקשורת. 25% לכל מרכיב.
	5	ב. הקשר בין התקשורת בארגון למבנה הארגוני: לתקשורת בארגון חשיבות רבה. התקשורת בארגון מתבטאת בהעברת מידע בתוך הארגון (מתן הוראות, תכתובות, נוהלי עבודה) – בין הדרגים השונים ובין המחלקות – ובהעברת מידע אל מחוץ לארגון-לספקים, ללקוחות וכו'. לכן יש לשים דגש רב לתקשורת זו כדי לשמור על יחסי הגומלין בין המחלקות השונות והדרגים השונים. התקשורת מקשרת בין דרגי סמכות שונים בין, יחידים ובין מומחים. – ככל שהארגון גדול יותר – התקשורת מורכבת יותר ומסובכת יותר.	100	

דגם תשובות לשאלון **מנהל וכלכלה ב'**, סמל 839206, קיץ תשע"ה

השאלה	ניקוד בנק'	פתרון	ניקוד ב-%	הנחיות להערכה
5	10	<p>א. מדרג היררכי – מערכת דרגי הניהול בארגון הבנויה מרבדים המצויים זה מעל זה ויוצרים יחדיו מבנה פירמידלי. – מתאר את הסמכויות שיש לכל אחד במבנה עיקרון יחידות (אחידות) הפיקוד – כל עובד כפוף לממונה ישיר אחד בלבד. העברת הוראות אל העובד וקבלת דיווחים ממנו נעשית אך ורק באמצעות הממונה הישיר שלו.</p>	100	<p>התלמיד צריך להסביר שני מושגים. 50% לכל מושג.</p>
	4	<p>ב. שרשרת הפיקוד של חברת שחר:</p> <ul style="list-style-type: none"> - צמרת הארגון – עידו בר-ניב המנהל - מנהלי דרג הביניים – דוד יחזקאלי ויעקב דרור - מבצעים מהשורה – יחיאל חן 	100	<p>התלמיד צריך לזהות את הקבוצה שאליה משתייך כל עובד. 33.3% – לכל קבוצה.</p>
6	10	<p>א. המאפיין העיקרי של ארגון יצרני הוא תכליתיות. יש בארגון חתירה מתמדת להשגת המטרות בדרך הטובה והיעילה ביותר. הארגון מוקם כדי להשיג מטרות ברורות וכל הפעילות בו מכוונת בצורה מתמדת להשגת מטרות אלה.</p>	100	<p>התלמיד צריך לציין את המאפיין העיקרי של ארגון יצרני ולנמק. לאפיין 40% לנימוק 60% תלמיד שאפיין את הארגון כיצרני – המוטי יקבל 40% מהציון.</p>
	3	<p>ב. משולש הזהב של ארגון כולל שלושה קודקודים: מטרה, תקציב, לוח זמנים. הקשר ביניהם חייב להיות קשר הדוק, שכן סטייה באחד מהקודקודים מעוררת סטייה בקודקודים אחרים.</p>	100	<p>התלמיד חייב לציין את שלושת קודקודי המשולש.</p>

דגם תשובות לשאלון מנהל וכלכלה ב', סמל 839206, קיץ תשע"ה

הנחיות להערכה	ניקוד ב-%	פתרון	ניקוד בנק'	השאלה
<p>התלמיד צריך לסרטט את תרשים חלוקת העבודה במכון. 16.6% לכל מרכיב בתרשים.</p>	100	<p>א. תרשים חלוקת העבודה על בסיס טכנולוגי:</p> <pre> graph TD A[מנהל המכון] --> B[אולטרה-סאונד] A --> C[הדמיה] A --> D[רנטגן] C --> E[M.R.I.] C --> F[C.T.] </pre>	10 5	7
<p>התלמיד צריך להסביר מהי חלוקת עבודה על בסיס תשומות ומהי חלוקת עבודה על בסיס פונקציונלי 50% לכל סוג חלוקת עבודה.</p>	100	<p>ב. חלוקת עבודה על בסיס תשומות</p> <p>לארגונים שבהם נעשית חלוקת עבודה על-פי תשומות יש תבניות ארגוניות משותפת המתבטאת במכוונות אל פעילות הייצור, דהיינו אל סוגי הפעילויות בארגון או אל ההתמחות המקצועית או אל תהליכי העבודה ושלבי ביצועה.</p> <p>בקטגוריה זו קיימות ארבע אפשרויות לחלוקת העבודה בארגון:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. חלוקה על בסיס פונקציונאלי (תפקודי) 2. חלוקה על בסיס תהליכי 3. חלוקה על בסיס תהליכים טכנולוגיים 4. חלוקה על בסיס מומחיות <p>חלוקה על בסיס פונקציונלי (תפקודי)</p> <p>חלוקת העבודה על-פי שיטה זו נעשית על-פי תחום התפקיד המוגדר לכל אחת מהיחידות השונות בארגון. כל יחידה מופקדת על ביצוע פונקציה מסוימת, למשל ייצור, משאבי אנוש, כספים, שיווק, מחקר, פיתוח וכו'. כל אחת מהיחידות הראשיות מפוצלת ליחידות משנה האחראיות לביצוע אחת מהפונקציות של יחידת האם. אגף הייצור לדוגמה יפוצל ליחידות משנה המופקדות על נושאים, כמו ייצור רכיבים, אריזה, אבטחת איכות וכו'. אגף משאבי אנוש יפוצל ליחידות משנה המופקדות על גיוס עובדים, על הדרכה, על רווחת העובד וכו'.</p>	5	5

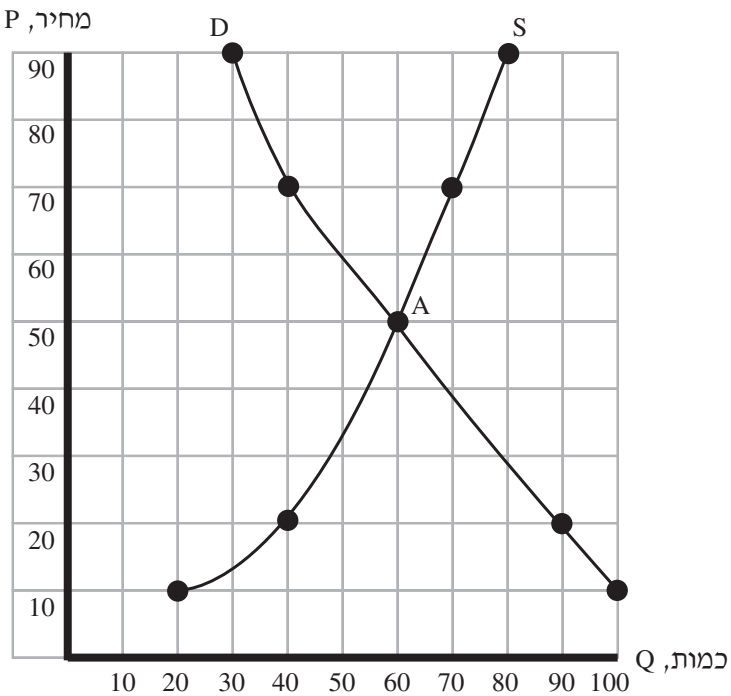
דגם תשובות לשאלון **מנהל וכלכלה ב'**, סמל 839206, קיץ תשע"ה

הנחיות להערכה	ניקוד ב-%	פתרון	ניקוד בנק'	השאלה
התלמיד צריך להסביר מהי מערכת בלתי-פורמלית ואת השפעתה על העובד. 70% – להסבר 30% – להשפעה	100	א. מערכת בלתי-פורמלית בארגון היא מערכת הקשרים האישיים והחברתיים הנוצרים בין העובדים בארגון. המערכת נועדה למלא צורך בטבע האדם לקשר בעל משמעות עם אנשים אחרים. הקשר האישי נותן לעובד תחושה שמעריכים אותו כאדם בעל תכונות וסגולות אישיות ולא רק כממלא תפקיד.	10 6	8
התלמיד צריך לציין שני מאפיינים של מערכת בלתי פורמלית. 50% לכל מאפיין.	100	ב. מאפיינים של מערכת בלתי-פורמלית: מערכת יחסים חופשית בין העובדים; תקשורת שזורמת בצינורות אקראיים ולא בצורות מקובלות; תקשורת מהירה; המערכת הבלתי-פורמלית אינה יציבה.	4	
מבוא לכלכלה				
התלמיד צריך לציין את סוג הבנק 20% לכל תשובה נכונה	100	1. מטרתו של בנק זה הוא הפקת רווחים – בנק מסחרי 2. בנק זה קובע את יחס הרזרבה במשק – בנק מרכזי 3. בנק זה מגדיל את כמות הכסף באמצעות מתן אשראי ללקוחות – בנק מסחרי 4. בנק זה מלווה כספים לאנשים פרטיים ולחברות – בנק מסחרי 5. בנק זה מעניק לממשלה שירותי בנקאות בשקלים ובמטבע חוץ – בנק מרכזי	10	9
התלמיד צריך לתאר שני מקרים נוספים של התערבות ממשלתית בשוק. 50% לכל מקרה	100	א. מוצר עם השפעות חיצוניות בייצור – מוצר או שירות שהייצור שלו גורם לנזק/תועלת גם למי שאינו רוכש אותו. (עלויות/תועלות עקיפות). הממשלה התערבה בשוק שקיות הניילון כדי לשמור על רווחת הציבור בתחום הקיימות הסביבתית, כדי לצמצם את הנזק שנגרם לסביבה עקב השימוש בשקיות. ב. מקרים שבהם הממשלה מתערבת בשוק: קביעת מחירים, פיקוח על מחירים, הענקת סובסידיה, פיקוח על מונופולים, קיום שווקים שאינם תחרותיים.	10 4	10

דגם תשובות לשאלון מנהל וכלכלה ב', סמל 839206, קיץ תשע"ה

הנחיות להערכה	ניקוד ב-%	פתרון	ניקוד בנק'	השאלה
התלמיד צריך לציין את סוג הגמישות ולתת דוגמה למוצר. 60% לסוג הגמישות 40% לדוגמה	100	א. סוג הגמישות שבו מתאפיין מוצר זה הוא קשיח לחלוטין. דוגמה: תרופות מצילות חיים.	10 6	11
התלמיד צריך לציין שני שיקולים של הצרכן 50% לכל שיקול.	100	ב. שיקולים של הצרכן בעת רכישת מוצרים: מחיר המוצר מוצר תחליפי מוצר משלים טעמים. איכות המוצר	4	
			10	12
	100	א. סוג של גורם ייצור שניתן לשייך אליו את הזוכה בפרס נובל – הון אנושי.	3	
	100	ב. העובדה "שהוא ישראלי שבחר לא לחיות פה" נחשבת לחדשות רעות כי היתרון של ישראל הוא במשאב האנושי. עזיבה של הון אנושי איכותי את המדינה תפגע בפיתוח הכלכלי של המשק והדבר עשוי להביא לנסיגה כלכלית.	7	
			10	13
התלמיד צריך לציין את סוג גורם הייצור ולהסבירו 40% לציין 60% להסבר	100	א. אולם הקולנוע החדש יחשב גורם ייצור קבוע כי ניתן לשנות את כמותו רק בטווח זמן ארוך. בניית האולם תימשך זמן רב.	6	
התלמיד צריך לציין שני גורמים המשפיעים על הכמות המוצעת 50% לכל גורם.	100	ב. גורמים העשויים להשפיע על הכמות המוצעת של הפירמה הם מחיר גורמי ייצור (עלויות ייצור), מחיר המוצרים, ידע טכנולוגי.	4	

דגם תשובות לשאלון מנהל וכלכלה ב', סמל 839206, קיץ תשע"ה

הנחיות להערכה	ניקוד ב-%	פתרון	ניקוד בנק'	השאלה
			10	14
	100	<p>א. מדד המחירים לצרכן במשק משקף שינוי במחירי מוצרים ושירותים במשק בין חודשים/שנים לפי סל מוצרים אופייני למשפחה ממוצעת. במדד המחירים לצרכן נכללים מזון דיור, תחבורה, שירותי בריאות, תקשורת, תרבות ופנאי.</p>	4	
<p>התלמיד צריך לציין באלו חודשים הייתה יציבות במשק ובאלו חודשים חל תהליך הדפלציה.</p> <p>50% לחודשי היציבות 50% לתהליך הדפלציה</p>	100	<p>ב. יציבות מחירים במשק הייתה בחודשים 4-5 בשנת 2014, ואילו תהליך של דפלציה במשק - בחודשים 6 עד 9 בשנת 2013 וגם בחודשים 6 עד 9 בשנת 2014.</p>	6	
			10	15
<p>תלמיד שלא ציין את נקודת שיווי המשקל בסרטוט יקבל 30% מהציון.</p> <p>תלמיד שסרטט עקומה אחת - יקבל 35% מהציון.</p>	100	<p>א. עקומת הביקוש וההיצע לספרי כלכלה</p> 	6	
			4	
<p>התלמיד צריך להסביר את המושג עודף היצע ולציין מחיר אחד שבו יש עודף היצע.</p> <p>70% להסבר המושג 30% לציין עודף ההיצע.</p>	100	<p>ב. עודף היצע - הכמות המוצעת גדולה מהכמות המבוקשת. דוגמה למחיר שבו יש עודף היצע - כל מחיר מעל 50 (מעל נקודת שיווי המשקל).</p>		

דגם תשובות לשאלון מנהל וכלכלה ב', סמל 839206, קיץ תשע"ה

הנחיות להערכה	ניקוד ב-%	פתרון	ניקוד בנק'	השאלה
<p>התלמיד צריך להסביר מהו גירעון תקציבי ולציין דרך אחת למימון הממשלה. 60% להסבר הגירעון התקציבי 40% לדרך המימון.</p>	100	<p>א. גירעון תקציבי – הוא מצב שבו הוצאות הממשלה גדולות מהכנסותיה. דרכים למימון הוצאות הממשלה: מלווה פנים ומלווה חוץ, העלאת מיסים, צמצום הוצאות ממשלה.</p>	10 6	16
<p>התלמיד צריך לציין מטרה אחת.</p>	100	<p>ב. המטרות והיעדים שהממשלה מעוניינת להשיג באמצעות תקציב המדינה לשנת 2015:</p> <ul style="list-style-type: none"> - אי-העלאת מיסים – הגדלת ההכנסה הפנויה, עידוד ביקושים, הרחבת פעילות כלכלית במשק (תקופה של מיתון). - הגדלת התקציבים החברתיים – הוצאות לחינוך, לרווחה ותשלומי העברה, צמצום פערים והגדלת רווחת התושבים. 	4	